

Μάθημα 12

Πρόταση Αν $A_n \in \mathcal{M}$ & $A_n \supseteq A_{n+1}$ τότε $\exists n_0 \in \mathbb{N}$: (1)

$\mu(A_{n_0}) < \infty$ τότε $\mu\left(\bigcap_1^\infty A_n\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n)$ (2)

Απόδειξη $\forall j > n_0$ θεωρούμε $F_j = A_{n_0} \setminus A_j$ ↑ (3)

οπότε $\mu\left(\bigcup_{j=n_0+1}^\infty F_j\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \mu(F_n)$ (4)

$\mu(A_j) \leq \mu(A_{n_0}) < \infty \quad \forall j > n_0$ οπότε $\mu(F_j) = \mu(A_{n_0}) - \mu(A_j) \quad \forall j > n_0$ (5)

και $\bigcup_{j=n_0+1}^\infty F_j = \bigcup_{j=n_0+1}^\infty (A_{n_0} \setminus A_j) \stackrel{\text{De Morgan}}{=} A_{n_0} \setminus \bigcap_{j=n_0+1}^\infty A_j = A_{n_0} \setminus \bigcap_{j=1}^\infty A_j$ (6)

A_j φθίνουσα

$\left[\bigcup_{j=n_0+1}^\infty (A_{n_0} \setminus A_j) = \bigcup_{j=n_0+1}^\infty (A_{n_0} \cap A_j^c) = A_{n_0} \cap \bigcup_{j=n_0+1}^\infty A_j^c \stackrel{DM}{=} A_{n_0} \cap \left(\bigcap_{j=1}^\infty A_j\right)^c \right]$ (7)

$= A_{n_0} \setminus \left(\bigcap_{j=1}^\infty A_j\right)$ (8)

$\left[\bigcap_1^\infty A_j \subseteq \bigcap_{n_0+1}^\infty A_j \right]$ φανερό. Αν $x \in \bigcap_{n_0+1}^\infty A_j \Rightarrow x \in A_{n_0+1} \subseteq A_{n_0} \subseteq A_{n_0-1} \subseteq \dots \subseteq A_1$ (9)

οπότε Αντίστροφα $x \in A_n \quad \forall n \Rightarrow x \in \bigcap_1^\infty A_n$ (10)

Συνεπώς η (4) γράφεται (11)

$\mu\left(A_{n_0} \setminus \left(\bigcap_1^\infty A_j\right)\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} (\mu(A_{n_0}) - \mu(A_n))$ (12)

$\Rightarrow \mu(A_{n_0}) - \mu\left(\bigcap_1^\infty A_j\right) = \mu(A_{n_0}) - \lim_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n)$ (13)

$\xrightarrow{\mu(A_{n_0}) < \infty} \mu\left(\bigcap_1^\infty A_j\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n)$ (14)

Παρατήρηση Η προηγούμενη δεν ισχύει αν $\mu(A_n) = \infty$ τότε π.χ. (15)

$A_n = (n, \infty) \downarrow \quad \lim_n \mu(A_n) = \lim_n \infty = \infty \quad \alpha \lambda \alpha \quad \mu\left(\bigcap_n A_n\right) = \mu(\emptyset) = 0$ (16)

Άσκηση 6.4.1 | $\mathcal{A} = \{ F \subseteq \mathbb{N} : |F| < \infty \vee |F^c| < \infty \}$ (1)

είναι αλγεβρα αλληλοσυμβατά σ-άλγεβρα (2)

[$\{z_n\} \in \mathcal{A}$ ή αλληλοσυμβατά $\bigcup_{n=1}^{\infty} \{z_n\} = \{ \text{ότιοι} \} \notin \mathcal{A}$ (3)

από $\mathcal{A}$ ή σ-άλγεβρα] (4)

Άσκ 6.4.4 | Έστω ότι $f: X \rightarrow Y$ συνάρτηση. (5)

(i) Αν $\mathcal{B}$ μια σ-άλγεβρα υποσυνόλων του Y τότε (6)

$\mathcal{A} = \{ f^{-1}(B) : B \in \mathcal{B} \}$ είναι σ-άλγεβρα υποσυνόλων (7)

του X (8)

(ii) Αν $\mathcal{A}$ σ-άλγεβρα υποσυνόλων του X τότε η (9)

$\mathcal{B} = \{ B \subseteq Y : f^{-1}(B) \in \mathcal{A} \}$ είναι σ-άλγεβρα (10)

υποσυνόλων του Y (11)

Λύση Υπενθύμιση $\forall B_n \in \mathcal{B}$ ισχύει $f^{-1}(\bigcup_{n=1}^{\infty} B_n) = \bigcup_{n=1}^{\infty} f^{-1}(B_n)$ (12)

$f^{-1}(\bigcap_{n=1}^{\infty} B_n) = \bigcap_{n=1}^{\infty} f^{-1}(B_n)$ $\hookrightarrow f^{-1}(B_1 \setminus B_2) = f^{-1}(B_1) \setminus f^{-1}(B_2)$ (13)

(i) Αν $A \in \mathcal{A}$ τότε $A = f^{-1}(B)$ για κάποιο $B \in \mathcal{B}$ (14)

$\Rightarrow A^c = X \setminus A = X \setminus f^{-1}(B) = f^{-1}(Y \setminus B) \setminus f^{-1}(B)$ (15)

$= f^{-1}(Y \setminus B) = f^{-1}(B^c) \in \mathcal{A}$ γιατί $B^c \in \mathcal{B}$ (16)

και αν $A_n \in \mathcal{A} \Rightarrow A_n = f^{-1}(B_n)$ για κάποια $B_n \in \mathcal{B}$ (17)

αλληλοσυμβατά $\mathcal{B}$ είναι σ-άλγεβρα από (18)

$\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A} \Rightarrow \bigcup_{n=1}^{\infty} f^{-1}(B_n) = f^{-1}(\bigcup_{n=1}^{\infty} B_n) \in \mathcal{A}$ (19)

από $\bigcup_{n=1}^{\infty} B_n \in \mathcal{B}$. Από $\mathcal{A}$ σ-άλγεβρα (20)

Ομοίως το (ii) (άσκηση) (1)

Άσκηση 6.4.5 | Αν η $\mathcal{A}$ είναι μια αλγεβρα, τα (2)

ακόλουθα είναι ισοδύναμα (3)

(i) Αν $A_n \in \mathcal{A} \forall n \in \mathbb{N}$ τότε $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$ (4)

(ii) Αν $A_n \in \mathcal{A} \forall n \in \mathbb{N}$ $\&$ είναι μεταξύτες τότε $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$ (5)

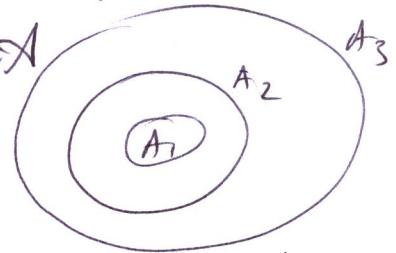
(iii) Αν $A_n \in \mathcal{A} \forall n \in \mathbb{N}$ $\&$ $A_n \subseteq A_{n+1} \forall n \in \mathbb{N}$ τότε $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$ (6)

Λύση (i) $\Rightarrow$ (ii) προφανές (7)

(ii) $\Rightarrow$ (iii) Έστω ότι $A_n \uparrow$ στην $\mathcal{A}$ πρέπει να δείξουμε (8)

ότι $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$. Θετούμε $B_1 = A_1, B_2 = A_2 \setminus A_1, B_3 = A_3 \setminus A_2 \dots$ (9)

Αυτά είναι $\&$ είναι μεταξύτες, $\&$ και αυξάνουν (10)

αφ' ου ισχύει το (ii) $\Rightarrow \bigcup_{n=1}^{\infty} B_n \in \mathcal{A}$ (11)

Αλλά $\bigcup_{n=1}^{\infty} B_n = \bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$. Οπότε $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$ (12)

(iii) $\Rightarrow$ (i) Αν $A_n \in \mathcal{A}$ θετούμε $B_n = \bigcup_{j=1}^n A_j \in \mathcal{A}, B_n \uparrow$ (13)

αφ' ου ισχύει το (iii) $\Rightarrow \bigcup_{n=1}^{\infty} B_n \in \mathcal{A}$. Αλλά $\bigcup_{n=1}^{\infty} B_n = \bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$ (14)

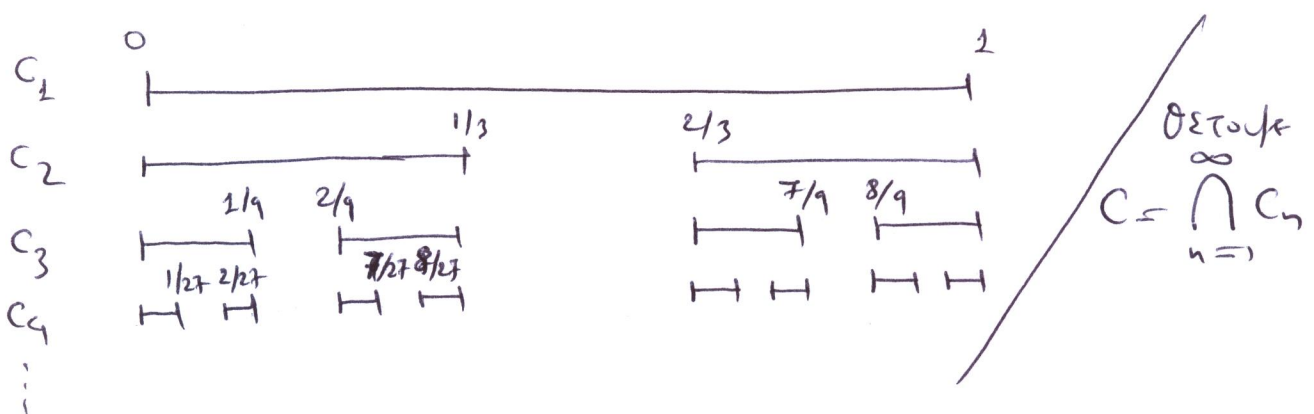
αφ' ου $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \in \mathcal{A}$ (15)

Το σύνολο Cantor

Το σύνολο Cantor είναι το σύνολο C που προκύπτει ως εξής (16)

Θετούμε $C_1 = [0, 1], C_2 = C_1 \setminus (\frac{1}{3}, \frac{2}{3}), C_3 = C_2 \setminus ((\frac{1}{3^2}, \frac{2}{3^2}) \cup (\frac{7}{3^2}, \frac{8}{3^2}))$ (17)

κλπ

Θετούμε $C = \bigcap_{n=1}^{\infty} C_n$ (18)

Άσκηση 6.4.9 Δείξτε ότι το σύνολο Cantor C είναι (1)

(2)

μετρικού $\mu(C) = 0$

Λύση

Κάθε C_n αποτελείται από 2^{n-1} διαστήματα μήκους $\frac{1}{3^{n-1}}$ (3)

κάθε ένα. Άρα $\mu(C_n) = \left(\frac{2}{3}\right)^{n-1}$. Τα C_n φθάνουν, $\mu(C_n) = 1 < \infty$ (4)

$$\text{Άρα } \mu(C) = \mu\left(\bigcap_{n=1}^{\infty} C_n\right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \mu(C_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2}{3}\right)^{n-1} = 0 \quad (5)$$

(Το C_n είναι στην $\mathcal{M}$ ως πεπερασμένη ένωση διαστημάτων (6)

Η $\mathcal{M}$ είναι σ -άλγεβρα άρα $C = \bigcap_{n=1}^{\infty} C_n \in \mathcal{M}$ (7)

Εναλλακτικά μπορούμε να προσδιορίσουμε τα μ μήκη των διαστημάτων που αφαιρούμε. (8)

Να πάρει δηλαδή ότι $\mu(C) = \mu([0,1] \setminus \left(\left(\frac{1}{3}, \frac{2}{3}\right) \cup \left(\frac{1}{3^2}, \frac{2}{3^2}\right) \cup \left(\frac{7}{3^2}, \frac{8}{3^2}\right) \cup \dots \right))$ (9)

$$= 1 - \left(\frac{1}{3} + 2 \cdot \frac{1}{3^2} + 2^2 \cdot \frac{1}{3^3} + \dots \right) = \quad (10)$$

$$= 1 - \sum_{n=1}^{\infty} 2^{n-1} \frac{1}{3^n} = 1 - \frac{1}{2} \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2}{3}\right)^n = \quad (11)$$

$$= 1 - \frac{1}{2} \frac{2/3}{1 - 2/3} = 1 - \frac{1}{2} \frac{2/3}{1/3} = 1 - 1 = 0 \quad \square \quad (12)$$